

מסורת הש"ס

(א) נמי: (ב) ארבע... (ג) ויחזיקו... (ד) ויחזיקו... (ה) ויחזיקו... (ו) ויחזיקו... (ז) ויחזיקו... (ח) ויחזיקו... (ט) ויחזיקו... (י) ויחזיקו... (יא) ויחזיקו... (יב) ויחזיקו... (יג) ויחזיקו... (יד) ויחזיקו... (טו) ויחזיקו... (טז) ויחזיקו... (יז) ויחזיקו... (יח) ויחזיקו... (יט) ויחזיקו... (כ) ויחזיקו... (כא) ויחזיקו... (כב) ויחזיקו... (כג) ויחזיקו... (כד) ויחזיקו... (כה) ויחזיקו... (כו) ויחזיקו... (כז) ויחזיקו... (כח) ויחזיקו... (כט) ויחזיקו... (ל) ויחזיקו...

כיצד מעברין פרק המישי עירובין

סא

עין משפט
גד מצוה

נח א ב מ כ מ"ב פ"ח מה' שנת ה' ט פה לאין פו ע"פ ח"מ פ"ט ע"פ ט :

רבינו חננאל (השק"ל)

גדולה נתן עירובי (בעיר קטנה, בעיר קטנה נתן עירובי) עירובין עירובין ה' מהלכין כולה וחוצה לה אלפים אמה. והא דר' ארי' לא בריר טעמא, אמר רב יוסף אפר רמי בר אבא אפר רב הוהא עיר שישבת על שפת הנחל אם יש ספחת דקה. בתוך הנחל ארבע מדרגין לה אלפים אמה מן הנחל ואין שם שחמטין כיון שמשמטין בו כאילו מן העיר הוא. ואם לא עשו לפניה דקה אין מדרגין לה אלא ספחת ברייתו. ומאי שנא רב' דקה בעלמא ארבעה טפחים והאי דקה אמר רב יוסף ארבע אמות. ופרקי' כיון דבעיתא משמטתה שריא על הנחל אם היא רחבה ד' אמות אר, ואי לא לא אמר רב יוסף מנא אמינא, ומאי דאית ליה דקה לפניה מחמתה ולהלן משמטין לה חתומה. דהניא ועוד זאת הדין רבי (שחינה) [שיתין] בני גדר יורדין לחמתן ואין בני חמתן יורדין לגדר. מאי טעמא לא משום דהוה בני גדר עיר הירושבט על שפת הנחל ועבוד דקה, והיה בין גדר לחמתן יותר מאלפים אמה. ובני גדר יורדין דקה מדרו להם אלפים אמה מחמתן לחל, וכלתה מירוח לחמתן. ובני חמתן כלתה מירוח עד הנחל, ולא יכלי לברוא בני גדר דהא לא עשו בני חמתן דקה. רב יוסף אמר רב יוסף אפר לא משום האי טעמא לא הוה אחרו בני חמתן לגדר, אלא משום דהוה בני גדר מיריבין והוה מטטרגי לבני חמתן. פי' מיריבין עמתין ומכין אותן, ובשבת דשיבתה שיבות התקין לנו ד' שיעור יורו באין בני חמתן לגדר. רב ספרא אמר גדר עיר העשויה כקשת הוא. ומדרו לה (בסין) [מן] היתר (ל) ולפיכך באין לחמתן, אבל בני חמתן אינן יכולין לעלות על עיר גדר שריא ושבת במקום החץ. ומסקי' הקשת עד היתר אלפים אמה. ולפיכך לא הוה באין אליהן. רב דמי אמר גדר עיר גדולה היתה וחמתן עיר קטנה, והן אחת עיר קטנה. והן כל העיר קטנה וכו'.

ועוד התיר רבי. רבינו שמואל ל"ג ועוד דהאי ועוד אמילתא דלעיל מיניה קאי והכי איתא בתוספתא דמכילתין מעשה ברובה זקן שצא לפני רבי ואמר לו זכור הייתי שהיו בני מגדל יורדין לחמתן עד החצר החיצונה הסמוכה לגדר ועוד והדר קאמר שהתיר רבי שיהו בני גדר כו' ומיהו יש

מספחת שמוכר בה כתר עדותו ברובה המיר רבי שיהו בני מגדל יורדין לחמתן עד החצר החיצונה הסמוכה לעיר ויחזק השתא דגרס ועוד המיר ר' שיהו בני גדר כו' כיון דמייירי לעיל כמה שהתיר רבי לבני מגדל על פי עדותו של רושע ופסי' ר"ח כחוד ועוד זאת המיר רבי: עיר העשויה כקשת הוא. פירש בקובוצתו חמתן וכו' שני ראשיה יותר מד' אלפים דאמר לעיל מדרגין לה מן הקשת וכלה מחמתן של בני הקשת נראה של גדר ואין יכולין ליכנס בה אבל בני גדר יורדין לחמתן דמדרגין לגדר מחמתן וכל חמתן מובלעת בתחומיהן ופירושו תמוה דאי בני הקשת מובלעין בתחומן של גדר א"כ גם הם מותרין לעלות לגדר ואם בני ראשי הקשת קאמר דמובלעין בתחום גדר אחי כל היכא דשרי להי שרי להניס' דבני ראשי הקשת ובני גדר כאין מזה לזה ואותן שנאלצו הקשת ובני גדר מריייהו אפרי כהדי ועראה כפי' ט"ר"ח דגדר עיר העשויה כקשת הוא

ולא היה בין ראשיה ארבעה אלפים מדרגין לה מן היתר לפיכך באין לחמתן אבל בני חמתן אינן יכולין לעלות לגדר לחמתו הקשת ואפשר שאף מחמתן לראשי הקשת של גדר היה יותר מאלפים ואף שם לא היו יכולין ליכנס לית

דימו אמר מטטרגי להו בני גדר לבני שבט דשכיחא בה שכרות כי אולי לרתם נמי מטטרגי להו כלבא בלא מתייה שב שנין לא נבא השתא נמי מטטרגי בני חמתן לבני גדר כולי האי לא כייפי' להו רב ספרא אמר עיר העשויה כקשת הוא רב דימי בר חיננא אמר אנשי עיר גדולה ואנשי עיר קטנה הוא רב ספרא רב ספרא רב חיננא אמר עיר העשויה כקשת הוא וחד אמר אנשי עיר קטנה ואנשי עיר גדולה הוא: **מתני'** אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה ואנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה כיצד מו שהיה בעיר גדולה ונתן את עירובו בעיר קטנה ונתן את מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה רבי עקיבא אומר אין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה אמר "להן ר"ע אי אתם מודים לי בנותן עירובו" במערה שאין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה אמרו לו אימתי בומן שאין בה דירורין אבל יש בה דירורין מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה נמצא קל תוכה מעל גבה **ולמודד** שאמרו נותנין אלפים אמה **ע"ש** שאפילו סוף מדרתו כלה במערה: גמ'

ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כולה כד' אמות לפי שהעיר עולה לה כגדת התמוינין: **ורבי אדי'** דלאמר דכרי נבואה הן: **אנשי עיר קטנה** כדמפרש בנתיבותין כולד מי שהיה בעיר גדולה ונתן עירובו בעיר קטנה הסמוכה לה בתוך אלפים מהלך את כולה ושעירוב קונה לו כל העיר כד"א כליו שנת הוא שס ורנא תני אין אנשי גדולתו לקמן מאן דתני אין אנשי לא משכנס: **אבל מודד**. מתוך לעיר ונא לעיר לא תנן מידי חלוק בין כלתה נחזיה לכלתה נקופה: **ולמודד**. ממקום שציתמו או ממקום עירובו שאמרו ליתן לו אלפים אפילו סוף מדת אלפים כלה כמנערה לא יכנס מאלפים והלאה. אלא כלתה מדתו נחזי העיר תנן דעולה לו מדת העיר ומאי נביאותיה: **סוף העיר אילטריכא ליה**. לרבי יוסעב טן לוי לנשמעינן דהיכא דכלתה מדתו בסוף העיר היא כל העיר כד' אמות דלא תנן לה: **מוקי ופלא דסנין** קאמרי במתני' הנדיא: **ואין דסנין** עיר קטנה כו' **לא משכנס מוקי לה כמודד**. אנשי עיר גדולה שיריחו מיערין לעיר קטנה הנבלעת כולה בתוך אלפים שלהן כגון שרחוקה מיערין אלף והיא עומה אלף מהלכין את כולה כד' אמות ומשמלימן אלף חוצה לה ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה שרחוקה מיערין אלף והיא עומה אלפים והוא ואלו כולה נבלעת באלפים שלהן עולה להן כדמדת החתום ואין נכנסין לה אלא באלף ומתניין דמפרשא ואלו כמות עירובו חטורי מיתקרא טו': **שם הנחל**. עמוק: **אם יש לעיר דקה**. ממינה ארבע אמות גובה על פי העיר כולה משפת הנחל מודד משפת הנחל שהיא כלה שם כשאר עיירות: **ואם לאו**. כיון דנעיתה משמטייהו **ואם לאו** הו' יסוב קבוע והו' להו כיוסבי לריפין ואין מונין לכל אחד אלא מפתח ביתו: **דקה ר"ל** אחר אנשי לן. בניחוחא. והשתא צענין מיך טעמא מאי שגא מכל דקי דעלמא דקי להו גבוהה ארבעה טפחים כדלמתי לעיל (ג) גבי מרפסת שלפניה דקה ד' כו': **לאו משום דעבוד דקה כו'**. גדר חמתן יושבין בהר שפיעו גדר למעלה וחמתן למטה הואיל ושתיקו ישובתו כשיפוע זריכות שתיקו דקה כשיפוען. וקס"ד שהיו שתיקו מובלעות על כולה בתוך אלפים זו כדמדתה וקתני בני גדר יורדים

לחמתן כו' לאו משום דבני גדר עובד דקה לפיכך כל יושביה כשרויין לילך לחמתן מתחילין למנות ולמודד מחמתה לנד חמתן כשאר עיירות והרי חמתן כולה מובלעת בתחומן והני בני חמתן לא עובד דקה לשיפועה לפיכך לא הוה עיר יושבין לכל אחד מפתח ביתו ואלו שגבוהה הקרובין בתוך אלפים לגדר וכולה מובלעת בתחומן וכנסין לה לכולה אבל בני גדר לבני חמתן. כולי האי ודאי לא כייפי' להו. בני גדר דלפניה בלא מתיייהו (ט) ליעטרנו להו בני חמתן: **עיר העשויה כקשת הוא**. חמתן וכו' ר' ראשיה יותר מד' אלפים דאמר לעיל מדרגין לה מן הקשת וכלה מחמתן של בני הקשת נראה של גדר ואין יכולין ליכנס בה אבל בני גדר יורדין לחמתן דמדרגין לגדר מחמתן וכל חמתן מובלעת בתחומיהן ופירושו תמוה דאי בני הקשת מובלעין בתחומן של גדר א"כ גם הם מותרין לעלות לגדר ואם בני ראשי הקשת קאמר דמובלעין בתחום גדר אחי כל היכא דשרי להי שרי להניס' דבני ראשי הקשת ובני גדר כאין מזה לזה ואותן שנאלצו הקשת ובני גדר מריייהו אפרי כהדי ועראה כפי' ט"ר"ח דגדר עיר העשויה כקשת הוא

ולא היה בין ראשיה ארבעה אלפים מדרגין לה מן היתר לפיכך באין לחמתן אבל בני חמתן אינן יכולין לעלות לגדר לחמתו הקשת ואפשר שאף מחמתן לראשי הקשת של גדר היה יותר מאלפים ואף שם לא היו יכולין ליכנס לית

דימו אמר מטטרגי להו בני גדר לבני שבט דשכיחא בה שכרות כי אולי לרתם נמי מטטרגי להו כלבא בלא מתייה שב שנין לא נבא השתא נמי מטטרגי בני חמתן לבני גדר כולי האי לא כייפי' להו רב ספרא אמר עיר העשויה כקשת הוא רב דימי בר חיננא אמר אנשי עיר גדולה ואנשי עיר קטנה הוא רב ספרא רב ספרא רב חיננא אמר עיר העשויה כקשת הוא וחד אמר אנשי עיר קטנה ואנשי עיר גדולה הוא: **מתני'** אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה ואנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה כיצד מו שהיה בעיר גדולה ונתן את עירובו בעיר קטנה ונתן את מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה רבי עקיבא אומר אין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה אמר "להן ר"ע אי אתם מודים לי בנותן עירובו" במערה שאין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה אמרו לו אימתי בומן שאין בה דירורין אבל יש בה דירורין מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה נמצא קל תוכה מעל גבה **ולמודד** שאמרו נותנין אלפים אמה **ע"ש** שאפילו סוף מדרתו כלה במערה: גמ'

לחמתן כו' לאו משום דבני גדר עובד דקה לפיכך כל יושביה כשרויין לילך לחמתן מתחילין למנות ולמודד מחמתה לנד חמתן כשאר עיירות והרי חמתן כולה מובלעת בתחומן והני בני חמתן לא עובד דקה לשיפועה לפיכך לא הוה עיר יושבין לכל אחד מפתח ביתו ואלו שגבוהה הקרובין בתוך אלפים לגדר וכולה מובלעת בתחומן וכנסין לה לכולה אבל בני גדר לבני חמתן. כולי האי ודאי לא כייפי' להו. בני גדר דלפניה בלא מתיייהו (ט) ליעטרנו להו בני חמתן: **עיר העשויה כקשת הוא**. חמתן וכו' ר' ראשיה יותר מד' אלפים דאמר לעיל מדרגין לה מן הקשת וכלה מחמתן של בני הקשת נראה של גדר ואין יכולין ליכנס בה אבל בני גדר יורדין לחמתן דמדרגין לגדר מחמתן וכל חמתן מובלעת בתחומיהן ופירושו תמוה דאי בני הקשת מובלעין בתחומן של גדר א"כ גם הם מותרין לעלות לגדר ואם בני ראשי הקשת קאמר דמובלעין בתחום גדר אחי כל היכא דשרי להי שרי להניס' דבני ראשי הקשת ובני גדר כאין מזה לזה ואותן שנאלצו הקשת ובני גדר מריייהו אפרי כהדי ועראה כפי' ט"ר"ח דגדר עיר העשויה כקשת הוא